

**Monumenten
route
wandelen
door Asten**

Monumentenroute wandelen door Asten

VVV Asten heet je van harte welkom.

Aan de hand van deze wandeling laten wij je kennis maken met ons mooie dorp.

Een stukje historie

Aan de rand van het veengebied De Peel ontstond eeuwen geleden de heerlijkheid Asten. De naam Asten komt al voor in documenten uit het jaar 1212. Het dorp is ontstaan langs een route op de hoger gelegen zandrug tussen de armen van de rivier de Aa. Door de gunstige ligging ontwikkelt het dorp zich voorspoediger dan de aangrenzende woonplaatsen en buurtschappen met als resultaat een bloeiende handel in turf, levensmiddelen en textiel.

Tot de gemeente Asten behoren ook de kerkdorpen Heusden en Ommel. De gemeente telt meer dan 17.000 inwoners (in 2025).

De wandeling is rolstoelvriendelijk; zij heeft een lengte van ongeveer 3 km. Je kunt de wandeling naar eigen voorkeur langer maken.

Tijdsduur: 1,5 tot 2,5 uur

De wandeling begint op het Koningsplein (voor de kerk) bij het bronzen beeld van Jan die smet vander Diesdunc.

Monumentenroute wandelen door Asten

In de vijftiende eeuw woont in het centrum van Asten een man die zich Jan die smet vander Diesdunc noemt, naar een gehucht bij Asten. Bijna zes eeuwen later zijn de sporen van Jan nog steeds aanwezig. In de kerk van de Heilige Maria Presentatie hangt een luidklok uit 1447, waarop onder meer deze naam staat. Als herinnering aan onze historische Jan is op het Koningsplein dit beeld van hem geplaatst (2001). Jan draagt zo te zien de klepel naar de Mariaklok.

Kunstenaar: Pier van Leest, Lage Zwaluwe

Gieter: Koninklijke Eijsbouts, Asten

Het beeld van Jan staat voor de aangebouwde erker van de villa Bluyssen uit 1904. Langs de dakrand bevindt zich een jachtafereel en boven de ramen zijn tegeltableaus aangebracht.

Het appartementencomplex in het verlengde van de villa draagt de naam 'Het Lievenhuis'. Het is in 2020 gebouwd op de plek van Bartholomeus, het voormalige klooster van de zusters van Liefde.

Het centrum van Asten is in de loop van de tijd sterk veranderd. Het dorp heeft oorspronkelijk korte, smalle straatjes met lage huizen en aangebouwde schuurtjes. In het stratenplan is dat nog te zien. De meeste arbeidershuisjes zijn rond 1900 verdwenen. In de Tweede Wereldoorlog hebben veel gebouwen oorlogsschade opgelopen. Nadien krijgt het dorp geleidelijk een andere uitstraling met een modern winkelcentrum en appartementen. Enkele interessante panden aan het Koningsplein zijn behouden.

Op de plek van de middeleeuwse kerk (1479 tot 1899) ligt het Koningsplein. De ingang van deze oude kerk wordt gemarkeerd door de zogenoemde Groene Poort (2002). Dit kunstwerk is een ontwerp van de Rotterdamse kunstenares Ineke Visser.

Koningsplein

Bij een brand in 1877 gaan de huizen van nummer 10 en 8 verloren. De gemeente regelt in 1882 de aanbesteding van twee nieuwe panden. Nummer 10 wordt eerst bewoond door de directeurs van het Post- en telegraafkantoor en nadien door de leiding van het gemeentelijk elektriciteitsbedrijf (GEB). Vanaf 1922 wonen er burgemeesters met hun gezinnen. Sinds 2001 is het particulier bezit.

Op nummer 8 vestigt A.F. ten Haaf, hoofd van de openbare school, een kostschool voor jongens uit de betere milieus. Bij zijn overlijden in 1921 houdt dit instituut op te bestaan.

Meester J.M. Hoes die tot 1952 hoofd van de jongensschool is, betreft dan het pand.

De aanleg van het Koningsplein rond 1900 betekent het einde voor de huisjes die er omheen staan. De gemeente koopt in 1903 alles op, bouwt nieuwe panden en verhuurt deze aan ambtenaren met een wat ruimere beurs. Nummer 6 is van 1920 tot 1928 bewoond door het hoofd van de openbare school en nadien door verschillende andere families. Na de Tweede Wereldoorlog woont hier geruime tijd de directeur van de (M)ULO en zijn gezin. Nummer 4 huisvest aanvankelijk ook een leerkracht. Vanaf 1920 is het vijftig jaar lang het onderkomen van twee opeenvolgende gemeentesecretarissen.

Nieuwbouw gemeentehuis

Recht tegenover de kerk bevindt zich de huidige ingang van het gemeentehuis. Tijdens de openingstijden van het gemeentehuis zijn er tijdelijke tentoonstellingen te bezoeken. Informatie bij de VVV.

Nieuwbouw: 1986 -1988

Architect: Jac Crooymans, Asten

Julianastraat 2

- **Loop vanaf het beeld van Jan naar de Julianastraat, voorheen Fabriekstraat.**

Rechts wonen jarenlang de grootouders van Jan Bluysen, voormalig bisschop van het bisdom Den Bosch.

De familie Bluysen is vroeger een belangrijke werkgever in Asten. Zij bezit in deze straat een boter- en margarinefabriek en handelt in kruidenierswaren en textiel. Het rijksmonument is gebouwd in 1850.

Links bevindt zich een oud dorpshuis dat rond 1900 is gemoderniseerd. Opvallend zijn de gevelversieringen boven ramen en deuren.

Voorbij dit pand op de hoek naar de Kleine Marktstraat ligt het gerenoveerde woonhuis met smederij van de vroegere hoefsmid. De eerste bewoning 'aan het Mertvelt' staat vermeld in stukken van vóór 1675. Vanaf circa 1860 wonen hier de families Van Bussel en Hoefnagels met hun smederijen. In de oude hoefstal worden tot 1954 nog paarden beslagen.

- **Loop door de Kleine Marktstraat naar de Markt.**

Markt

Je komt uit op de Markt tegenover het winkelcentrum, in 1964 gebouwd op de plaats van de voormalige jongensschool. Deze school in Hollandse renaissancestijl (1895) valt ten prooi aan de boktor. De schade die dit diertje aanbrengt, leidt tot afbraak van de school.

- **Loop langs de winkels over het Burgemeester Ruttenplein.**

Aan de noordzijde staat een replica van de fontein uit 1935, geschonken door de Astense bevolking aan burgemeester Wijnen bij diens 25-jarig jubileum. Het kalkstenen origineel heeft oorspronkelijk op het Koningsplein gestaan.

- **Ga onder winkelcentrum 'Kompas' door en steek de parkeerplaats over naar de Frits de Bruijnstraat (een verzetsheld uit de Tweede Wereldoorlog). Volg de bocht naar rechts.**

Op de hoek naar de Lindestraat ligt het oudste huis van Asten: de pastoors- en domineeswoning van vóór 1600. De achterzijde van het huis is in 1751 uitgebreid (volgens de muurankers). Naast de pastorie is nog een restant zichtbaar (bakstenen muur) van de oude schuurkerk (1672) die in 1806 is afgebroken.

Op Lindestraat 1 is de voormalige **protestantse kerk**

uit circa 1825 gelegen. Deze kerk, nu 'In de Gloria', bezit een preekstoel (circa 1700) mogelijk afkomstig uit de oude katholieke kerk die tussen 1648 en 1798 in protestantse handen was.

- **Ga voor de kerk langs via de parkeerplaats naar de Burgemeester Frenckenstraat.**

Het witte pand op de hoek is een voor Brabant kenmerkend dorps huis (1750). P.N. Leenen vestigt er zijn steenkool-, sigaren- en tabakshandel. Later wonen hier de onderwijzeressen Leenen en Reij, huisarts Schellekens en 'juffrouw' Bosmans (vroedvrouw).

De Burgemeester Frenckenstraat, voorheen Binnenstraat, is genoemd naar Frencken, ruim 60 jaar van 1840 tot 1904 burgemeester van Asten. Hij woont - evenals zijn ouders - in deze straat. In de 'deftige' straat zijn vanaf 1675 ook rechters, dokters, kooplieden, ambtenaren en fabrikanten gehuisvest, zoals bijvoorbeeld op nummer 47. In 1926 koopt slager Driek van Kemenade dit pand; nu is het weer een woonhuis. De arbeidershuisjes aan de rechterkant (nummers 6-8-10-12) zijn gebouwd tussen 1910 en 1930. Op hoogte van het afgebroken burgemeestershuis (nummer 45) kun je het Burgemeester Ploegmakerspark in wandelen, deels samengesteld uit de tuinen van de oorspronkelijk bewoners.

Aan het einde van de straat kom je uit op de driesprong met de Tuinstraat en de Emmastraat; de plek van een van de dorpspompen.

- **Loop over de Markt langs een van de oudste cafés van Asten richting gemeentehuis.**

Het gemeentehuis, met toegangstrappen en het oude wapen van Asten, is in 1941 in gebruik genomen

Bouw: 1938 -1940

Architecten: Roffelsen uit Helmond en Kropholler uit Wassenaar.

Het gemeentehuis staat op de plek van het oude raadhuis uit 1801, dat ook als boterwaag en gevangenis heeft dienst gedaan.

Tegenover het gemeentehuis zie je het voormalige postkantoor (Markt 12 - 14). Het gebouw dateert van 1919. Boven de deur bevindt zich een hardstenen reliëf met het wapen van Nederland.

Op de kop van de Markt staat een appartementen complex uit 2014.

- **Loop naar links, richting Burgemeester Wijnenstraat.** Het hoekpand rechts draagt de naam van het complex: **'De Gitsels'**. De naam op deze plek herinnert aan het hotel en het vervoersbedrijf van de familie Gitsels (1883 tot 1920). Nadat familie Van Roy het hotel overneemt, blijft de naam 'Gitsels' nog lang in gebruik.

Burgemeester Wijnenstraat

De Burgemeester Wijnenstraat, genoemd naar oud-burgemeester Wijnen die in 1944 door de nazi's is omgebracht, heet daarvoor Molenstraat. Op nummer 13 woont lange tijd chirurgijn Sauvé. Het gebouw is in de 19de eeuw in gebruik als kantongerecht en kantoor van de rijksontvanger der belastingen. De deurknop (circa 1810) in de vorm van een pelikaan is bedekt met bladgoud.

Burgemeester Wijnenstraat 25 is rond 1825 bewoond door chirurgijn en vroedmeester Cornelis van den Dries. Dochter Anna Maria trouwt met Jan Bluysen, fabrikant en lid van Provinciale Staten. Hun zoon Willem bewoont het huis tot het faillissement van de firma Bluysen in 1907.

Uitstap 1. Molen

Via de Molenweg naar 'De Oostenwind' Informatie via VVV. 'De Oostenwind' is een gesloten standerdmolen die aan Molenweg 23 ligt. Documenten tonen aan dat op deze plaats al sinds de 15de eeuw een molen heeft gestaan. De standerdmolen stamt uit 1506. In 1970 is de molen door brand verwoest en enkele jaren daarna herbouwd.

- **Loop terug naar de Burgemeester Wijnenstraat tot aan het Burgemeester Ruttenplein.**

In Asten is relatief vroeg (1932-1935) een stelsel van brandputten en waterleidingen aangelegd door ir. Jan Verleisdonk.

- **Loop rechtdoor de Emmastraat in en steek over naar links op het zebrapad.**

In de bocht staan enkele gerenoveerde woonhuizen uit circa 1900 (nrs. 31 en 35). Boven de voordeur bevinden zich bovenlichten met zogenoemde levensbomen. Iets verder ligt 'De Waag', een pand uit 1920 met glas-in-lood ramen. Vroeger in gebruik om varkens te wegen.

Aan de rechterkant staan arbeidershuisjes, in de volksmond 'De vef Gebooi' genoemd. De pandjes ontleen hun naam aan de familie Van Helmond die hier vroeger in twee huisjes een bodedienst verzorgt: met paard en kar van Asten naar Helmond en van Asten naar Deurne. De familie heeft als bijnaam 'd'n Booi'.

Op de hoek van de Hemel en de Emmastraat ligt een oude bierbrouwerij.

- **Loop terug tot de Julianastraat.** Volg de Julianastraat met rechts de voormalige Mariaschool voor meisjes (1930), verbouwd tot een

appartementencomplex. Tegenover de school kun je links via de 1ste Sint Jozefstraat naar het Sint Jozefplein.

Uitstap 2. Sint Jozefplein

Op dit plein staan een twintigtal woningen uit 1920, ontworpen door architect Wolters uit Eindhoven, rondom een kapelletje met een bronzen reliëf van Sint Jozef met kind. De kapel is gebouwd als dank voor het ongeschonden doorkomen van de Tweede Wereldoorlog (1953).

Kunstenaar: Jac Maris

Gieter: Koninklijke Eijsbouts.

- **Loop terug naar de Julianastraat.**

- **Loop naar de Deken Meijerstraat.**

Aan de linkerkant ligt Woonzorgcentrum 'De Lisse' (2004).

- **Neem de Moussaultstraat naar het Moussaultpark.**

Het herdenkingsmonument 'De gestorven vrouw' is een ontwerp van oud-dorpsgenote Anne-Marie Kusters. Rondom de sokkel staan de namen van alle slachtoffers van oorlogsgeweld van 1940 tot 1964 uit de gemeente Asten.

- **Loop het park door naar de kruising met de Kruiskensweg. Ga rechtsaf.**

- **Ga links op de hoek van de Kruiskensweg en Wilhelminastraat tot nummer 27.**

Hier ligt de ingang van het voormalige klooster van de Missiezusters Franciscanessen van St. Antonius van Padua, nu verzorgingshuis Hof van Bluysen.

De villa (nr. 27) is circa 1870 gebouwd op het landgoed 'Semper Virens' in opdracht van de familie Bluysen. Na het faillissement komt zij in bezit van de kloosterorde (1910). De villa staat in verbinding met de nieuwbouw van het verzorgingshuis.

- **Loop richting kerk.**

Aan de linkerkant ligt het voormalige noviciaat van de Paters van het Heilig Hart van Jezus, gebouwd in 1928. De paters verkopen het gebouw in 2018 aan een particuliere stichting.

- **Steek voorzichtig de straat over!**

Aan de rechterkant, meteen achter de kerk, staat de voormalige woning met koetshuis van de gemeente-arts van Asten (wit gebouw). Hier schuin tegenover bevindt zich de ingang van Koninklijke Eijsbouts, klokkengieterij en fabriek van torenuurwerken. De toegangspoort (1972) is door het personeel geschonken bij de viering van het 100-jarig bestaan van het bedrijf. Ontwerp: Mathieu Konings, vervaardigd door Leo van der Aa en anderen.

Uitstap 3. Museum Klok & Peel, Ostaderstraat 23

Voor een bezoek aan het museum ga twee keer linksaf. Je bent in de Driehoekstraat. Steek op T-splitsing de Langstraat over en volg het Klokjiespad. Je komt dan vanzelf in de Ostaderstraat, rechts van het museum. Door heel het dorp liggen bronzen plaquettes met klokkenspreuken; kleine klokjes geven het spoor aan. Informatie over het Spreukenpad vind je bij de VVV.

- **Loop naar de voorzijde van de kerk.**

Kerk Heilige Maria Presentatie

De rooms-katholieke kerk is gebouwd tussen 1896 en 1898.

Architect: Caspar Franssen, Roermond.

In de kerk bevinden zich een hoofdaltaar van Hendrik van der Geld (1838-1914) en een kruiswegstatie van Frans Knirsch uit Boxtel (1920). De preekstoel is van de gebroeders Goossens uit 's-Hertogenbosch (1858-1859). De Calvariegroep (1480-1490) en een gepolychromeerd beeld van de heilige Apollonia (1525-1530) behoren tot de oudste beelden in de kerk.

In 2019/2020 zijn de oorspronkelijke neogotische schilderijen weer zichtbaar gemaakt.

De kerk is dagelijks geopend. Informatie bij de VVV.

In de toren hangt een beiaard (carillon) van 57 klokken. Ieder kwartier speelt het automatische speelwerk een melodietje. Tot de beiaard behoort de Mariaklok (1447) met de tekst 'voco maria anno domini m cccc xlvii ian die smet vander diesdunc'. Deze naamsvermelding zou kunnen wijzen op de opdrachtgever van de klok. De versieringen in de letterrand, de vorm van de klok en de toegepaste letters verwijzen naar klokkengieter Jan van Venlo, waarvan in Brabant en elders nog diverse klokken hangen. Het carillon wordt op woensdagmorgen handmatig bespeeld door een beiaardier.

● Loop voor de kerk langs de Kerkstraat in.

Naast de kerk bevindt zich de pastorie, gebouwd in 1773.

Tegenover de pastorie staat nog een deel van het klooster van de Zusters van Liefde. Op verzoek van pastoor Bartholomeus Kemps is deze congregatie in 1841 naar Asten gekomen voor de verzorging van bejaarden en zieken, en voor het onderwijs aan meisjes. In 1851 is hiervoor een school gebouwd. In de loop der jaren verrijst een hoofdgebouw aan het Koningsplein; deze gebouwen zijn inmiddels afgebroken.

In 1934 wordt in de Kerkstraat een nieuwe vleugel gebouwd naar een ontwerp van architect L. de Vries uit Helmond. Dit deel van het voormalige verzorgingshuis Bartholomeus is bewaard gebleven. In 2018 is het interieur aangepast; er zijn appartementen ingekomen.

● Direct na Bartholomeus kun je linksaf naar de Bartholomeushof.

Hier staat een bronzen beeld van Anne Frank, gemaakt door kunstenaar Joep Coppens uit Vlierden.

● Verlaat het hofje en loop terug naar de Kerkstraat.

Uitstap 4. Bezoek aan het kerkhof

Rond het monument voor de naamloze en ongedoopte kinderen zijn enkele bijzondere graven te vinden van dorpsnotabelen.

Kerkstraat 10
5721 GV Asten

Telefoon 0493 692999
Internet: www.vvv-asten.nl
E-mail: winkel@vvv-asten.nl

Openingstijden:

Maandag t/m vrijdag 9.30 - 16.00 uur
Zaterdag 9.30 - 13.00 uur

Bijgewerkte uitgave 2025
Ontwerp en realisatie– OrangeDesign, Asten-Heusden

Copyright 2025, VVV Asten

Fotografie VVV Asten en Rob Fritsen.

Niets van deze uitgave mag geheel of gedeeltelijk zonder toestemming vermenigvuldigd of gepubliceerd worden.

